

Joutsenmerkityt
tekstiilit lyhyesti

Mille voidaan myöntää Joutsenmerkki?

Tekstiileistä, vuodasta/nahasta tai näiden yhdistelmästä valmistetut tuotteet yksityis- ja ammattikäyttöön

- Kuidut, langat, kankaat ja valmiit tekstiilituotteet
 - Puuvilla, villa ja muut keratiinikuidut (lammas, kameli, alpakka, vuohi), suljetulla prosessilla tuotettu regeneroitu selluloosa, pellava, silkki, bambu, sisal ja muut niinikuidut
- Vaatteet ja asusteet, esimerkiksi housut, paidat, takit, työvaatteet, univormut, alusvaatteet, nenäliinat, huivit, kukkarot, lompakot ja laukut
- Sisustuskankaat, kuten pyyhkeet, vuodevaatteet, verhot, pöytäliinat, matot, tyynyt, peitot ja verhoilutekstiilit
- Kestävät ja pestävät kuitukankaat (ei-kudotut)
- Vuodat ja nahkatuotteet, kuten takit, housut tai pussit, ja vuodat/nahat sekä nahkavaatteiden tai verhoilun materiaalina seuraavista eläimistä: lammas, vuohi, lehmä, hevonen, sika, hirvi, kauris, poro tai kala
- Keinonahkatuotteet, jos vaatimukset täyttyvät

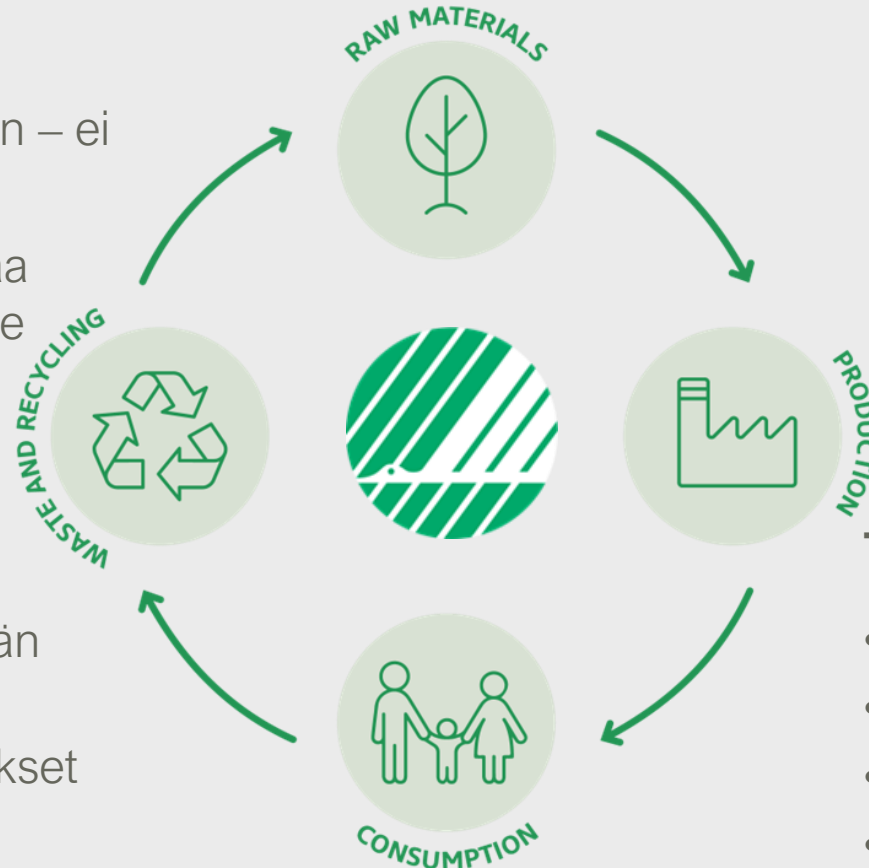
Joutsenmerkityissä tekstiileissä huomioidaan koko elinkaari

Jäte & kierrätys

- Tekstiilit sopivat kierrätykseen – ei turhia koristeita
- Myymättömiä tekstiilejä ei saa polttaa tai viedä kaatopaikalle
- Pakkaukset suunnitellaan kierrätykseen sopiviksi

Käyttö

- Laatutestit varmistavat pitkän käyttöiän
- Kemikaalien terveysvaikutukset on huomioitu kriteereissä

Raaka-aineet

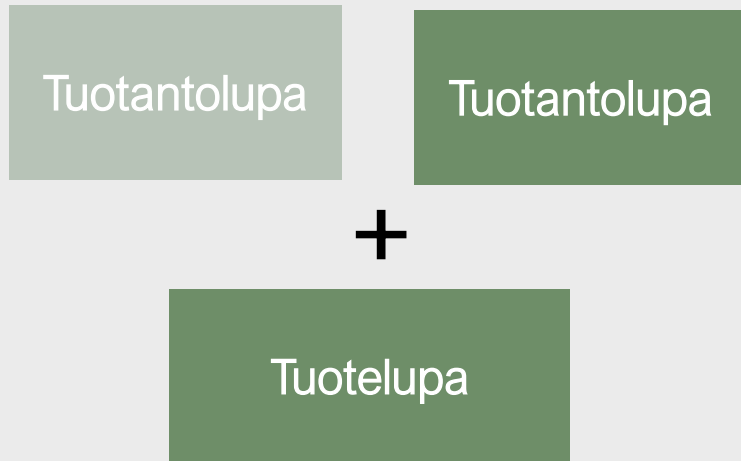
- Vanhojen tekstiilien uusiokäyttö
- Kierrätetyt synteettiset kuidut
- Luomupuuvilla
- Kierrätetty tai sertifioitu puuraaka-aine

Tuotanto

- Energiatehokkuus/ilmastovaikutus
- Haitallisten kemikaalien kielto
- Jäteveden päästöjä kontrolloidaan
- Sosiaaliset ja eettiset vaatimukset

Luparakenne

1) Valmistaja täyttää kriteerin tekniset vaatimukset

2) Tuotemerkin haltija täyttää tuotemerkkiä koskevat vaatimukset

Joutsenmerkitty tuote

1) Tuotantolupa

- Yritys, joka valmistaa Joutsenmerkittyjä tuotteita, tarvitsee tuotantoluvan

2) Tuotelupa

- Yritys, joka myy Joutsenmerkittyjä tuotteita omalla tuotemerkillään tai muutoin asettaa Joutsenmerkittyjä tuotteita markkinoille, tarvitsee tuoteluvan

Samalla yrityksellä voi myös olla molemmat luvat

Tuotelupa

- Vaatimukset O1–O4 & O96–97
 - O1 Jäljitettävyys
 - O2 Myymättömät tuotteet
 - O3 Tietoa pesukertojen vähentämisestä
 - O4 Pakkaukset
 - O96 ILO
 - O97 Vuosivalvonta

Tuotantolupa

- Vaatimukset O5–O104
 - Tuote ja tuotanto O5–O7
 - Materiaalit O8–O12
 - Kierrätetyt tekstiilit O13
 - Kuidut O14–O31
 - Tuotantokemikaalit O32–O42
 - Päällysteet, laminaatit ja kalvot O43–O45
 - Liimat O46
 - Märkäprosessin päästöt O47
 - Energian ja veden kulutus O48
 - Täytteet O49–O57
 - Vuodat ja nahkatuotteet O58–O68
 - Tuotteen laatu ja toimivuus O69–O89
 - Pakkaukset O90–O94
 - Sosiaaliset ja eettiset vaatimukset O95–O96
 - Laatu & sääntely O97–O104

Vakuutettavat raaka-aineet ja materiaalit

- AI0024 Kemikaalit
- AI0025 Täytteet
- AI0026 Vuota & nahka
- AI0027 Langat
- AI0028 Kuidut
- AI0031 Lisäosat (mm. vetoketjut, napit)
- AI0032 Tekstiilituotteet
- AI0033 Kankaat

A background image showing several stacks of folded, light-colored fabric items, possibly towels or linens, tied with natural twine. The items are neatly stacked and appear to be in a storage or retail setting. The lighting is soft and natural, highlighting the texture of the fabric.

Joutsenmerkin kriteerit tekstiileille

Versio 5

Kuituvaatimuksia (1/2)

Puuvilla

- 100 % joko luomua tai kierrätyskuitua
 - poikkeuksia ammattikäytön tekstiileille, joissa sallitaan BCI*, CmiA** tai Fairtrade cotton to cotton
- GMO-kielto

Villa

- Sallittuja lammas, kameli, alpakka & vuohi
- 100 % luomua, kierrätettyä tai perinteisin menetelmin tuotettua

Synteettiset kuidut

- Joko 100 % kierrätyskuitua tai 90 % biopohjaista
- Mikromuovien irtoamisen testaus & omat vaatimukset kierrätetyille ja biopohjaiselle kuidulle

Kuituvaatimuksia (2/2)

Regeneroitu selluloosa

- Joko kierrätyskuitua tai neitseellistä kuitua
 - 50 % sertifioidusta kestävästä metsänhoidosta tai 70 % kierrätysmateriaalia tai näiden yhdistelmä
 - Chain of Custody (CoC) FSC tai PEFC mukaan
- Vaatimuksia tuotannolle esim. kemikaalien suljettu kierto tai rikki- ja sinkki päästöjen rajat

Materiaalin uudelleenkäyttö

- Ei materiaaleja kemikaali- tai öljyteollisuudesta, ei muovipohjaisia painatuksia, terveydenhuollon tekstiilejä ainoastaan riittävän teollisen pesun kautta
- Materiaalilta vaaditaan aiempi sertifiointi, tai käyttökohteet on rajattu aikuisten ulkovaatteisiin ja asusteisiin sekä sisustustekstiileihin (poislukien petivaatteet) kemikaalialtistuksen minimoimiseksi
- Lisäksi relevantit tuotantoprosessikohtaiset muut vaatimukset

* mukaan lukien PFAD (palm fatty acid distillate)

Kemikaalivaatimuksia

- Kaikki tuotantokemikaalit tarkastetaan
- Yleiset vaatimukset
 - Kemikaalien luokitus
 - Kemikaaleihin sisältyvät aineet, CMR*-kielto
 - Kielletyt aineet, esim. kandidaattilistan aineet, hormonitoimintaa häiritsevät aineet, palonsuoja-aineet, nanomateriaalit, raskasmetallit, atsovärit (aromaattiset amiinit), ftalaatit, APEO:t
- Lisäksi erillisiä vaatimuksia esim.
 - Biosidit ja antibakteeriset aineet kielletty tekstiileissä (hopea, nanohopea)
 - Metalliväri ja –pigmentti kielto (pois lukien kupari pieninä pitoisuuksina)
 - Hajoavuus esim. pesuaineet, pehmentimet
 - Kloorivalkaisu kielletty
 - Silikonit (D4, D5 ja D6)
 - VOC väreissä

* Syöpää aiheuttavat, lisääntymiselle vaaralliset ja/tai sukusolujen perimää vaurioittavat aineet

Laatu- ja kestävyysvaatimuksia

- Tekstiilien formaldehydipitoisuus (Öko-Tex 100 luokka I –vauvojen tuotteet tai GOTS tai testiraportti)
- Kutistuminen tai venyminen pesun ja kuivauksen aikana
- Repeämisvoima, hankauksenkesto, lujuusominaisuudet ja liestymiskestävyys
- Värien vesipesunkesto, hienkesto, valonkesto sekä märkä- ja kuivahankauskesto
- Nyppyyntymättömyys
- Reikien ja kulumien kieltä esim. farkuissa
- Ei turhia metallisia koristeita tai yksityiskohtia
- Myymättömien tuotteiden lähetys polttoon tai kaatopaikalle on kielletty
- Ohjeistus kuluttajalle pesukertojen vähentämisestä

Sosiaalisia ja eettisiä vaatimuksia

- Työntekijöiden oikeudet: Asianomaisten ILO:n yleissopimusten noudattamisen varmistamiseksi vaaditaan SA8000-sertifikaatti tai muu kolmannen osapuolen vakuutus esim. BSCI -auditointi.
- Denimin manuaalinen ja mekaaninen hiekkapuhallus on kielletty työntekijän suojelemiseksi. Kaliumpermanganaatin käyttö sallittu vain suljetussa kierrossa.
- Tiukat vaatimukset terveydelle ja ympäristölle haitallisille kemikaaleille
- Untuvia ja höyheniä ei saa kerätä eläviltä linnuilta tai väkisin ruokituilta linnuilta
- Lampaiden mulesing-käsittely on kielletty

BAT-tekniikat energian- ja vedenkulutuksen vähentämiseen

- Energiaa kuluttavien tuotantovaiheiden energiankulutusta tulee mitata
- Märkäprosessien vedenkulutusta tulee mitata
- Tuotannossa on käytettävä tietty määrä tekniikoita eri tuotantovaiheissa (riippuu tuotantomäärästä)
 - BAT-tekniikat dokumentoitava sekä niiden avulla säästetty energiamäärä arvioitava

BAT= Best Available Technology (paras käytettävissä oleva tekniikka)

Pakkausvaatimuksia

Kaikki pakkausmateriaalit

- Primääripakkauksen päämateriaalin oltava kierrätyskelpoista nykyisissä kierrätysjärjestelmissä
- Vain monomateriaalit sallittuja
- Useampaa materiaalia sisältävät henkarit ovat sallittuja, jos niille on tekstiilivalmistajan järjestämä keräys- ja kierrätysmahdollisuus

Muovipakkausten erityisvaatimuksia

- PVC ja PVDC kielletty
- Paperisia etikettejä ei sallita
- Pakkaus joko PE-, PP- tai PET-materiaalia, jotta se sopii Pohjoismaiden kierrätysjärjestelmiin
- Värillinen muovi sallittu ainoastaan, jos vähintään 50 % muovista kierrätysmateriaalia

Vuota ja nahka

- Sallittuja vain lammas, vuohi, lehmä, hevonen, sika, hirvi, peura, poro ja kala (ei uhanalaiset)
- Kromirajat sekä kadmium ja lyijykielto
- Kemikaalivaatimukset
- Parkitsemisen jätevesivaatimukset
- Parkitsemisen veden ja energiankulutukset
- Laatu
- Myymättömät tuotteet
- Pakkaukset